

У деяких випадках, відповідно до вищесказаного, доцільним є використання спеціальних знань даних осіб без залучення їх до проведення слідчих (розшукових) дій. Наприклад, огляд важкодоступних місць (водойми, гори та ін.), де неможливо провести слідчі (розшукові) дії із дотриманням всіх процесуальних правил. В таких випадках мова іде не про усунення слідчого від проведення слідчої (розшукової) дії, а про розширення кола учасників слідчої дії. В такій ситуації спеціаліст буде лише надавати допомогу слідчому, використовуючи свої спеціальні знання і навички. Та обставина, що слідчий не є присутнім при здійсненні деяких операцій з пошуку і вилучення доказів, не означає, що він взагалі не має відношення до проведення даної слідчої (розшукової) дії.

З огляду на викладене вище, необхідно виробити нову тактику проведення слідчих (розшукових) дій за участю спеціаліста, врахувати його права, розширити обов'язки та передбачити відповідальність із детальним процесуальним відображенням в КПК України.

Список бібліографічних посилань: 1. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13.04.2012 № 4652-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 13.10.2019).

Одержано 16.10.2019

УДК 343.982.327

Владлена Олександрівна ПРИХОДЬКО,

викладач кафедри криміналістики

та судової експертології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

 <https://orcid.org/0000-0002-4408-6948>

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ДЕПАРТАМЕНТУ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ ПІДТРИМКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ – ВАЖЛИВЕ ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЙ В ХОДІ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ

Інформаційні системи Департаменту інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції України (далі – ДІАП) набувають особливого значення під час розслідування кримінальних проваджень в умовах дефіциту відомостей, коли у слідчого недостатньо необхідних йому даних, як для організації розслідування,

так і для виявлення слідів злочину, встановлення винних у вчиненні злочину, з'ясування механізму злочинної діяльності та інше.

Підрозділи ДІАП адмініструють функціонування інформаційних систем оперативно-розшукового та довідково-інформаційного призначення. Вони представлені територіальними управліннями інформаційно-аналітичної підтримки ГУНП (далі – УІАП), секторами інформаційно-аналітичної підтримки (далі – СІАП) та окремими працівниками інформаційної підтримки районних органів поліції. Вказані інформаційні системи ведуться у формі автоматизованої бази даних, масиви якої складають записи стосовно певних об'єктів обліку в базах даних певної автоматизованої інформаційної системи (далі – АІС), а відомості щодо об'єктів обліку вносяться до певних реквізитів електронних карток. Вони об'єднані в межах інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» (далі – ІПНП), яка є складовою частиною єдиної інформаційної системи МВС (далі – ЄІС МВС).

ІПНП включає в себе такі підсистеми: «Особа», «Розшук», «Пізнання», «Номерні речі», «Адміністративна практика», «Гарпун», «Доставлені», «Єдиний облік», «Кримінальна зброя», «Зареєстрована зброя», «ДТП», «Угон», «Культурні цінності», «Документ», «Домашній арешт», «Корупція», «Атріум», «Дактилоскопічний облік», «Аналітика». Користувачі ІПНП в ході розслідування злочинів можуть отримувати відомості щодо подій, правопорушень, осіб, речей, документів, цінностей та іншого майна, що були внесені до тієї чи іншої підсистеми та зв'язків між ними.

Інформаційні системи ДІАП є автоматизованими, що позитивним чином відображається на процесах введення, опрацювання інформації та формування відповідей на запити. У деяких системах ці процеси мають автоматизований і навіть автоматичний характер – введення інформації пристроями сканування, автоматичне опрацювання з можливістю коригування оператором тощо. Можливості автоматизованих інформаційно-пошукових систем забезпечують швидкий пошук та порівняння інформації про конкретний об'єкт або групи об'єктів з визначеними параметрами.

Доступ до інформаційних ресурсів Інформаційного порталу Національної поліції України є обмеженим. Право безпосереднього доступу до інформаційних підсистем (далі – ІП) ІПНП мають лише авторизовані користувачі виключно в рамках їх функціональних обов'язків та наданого їм рівня доступу до відповідних ІП ІПНП. Для користувачів встановлюються чотири рівні доступу до інформаційних ресурсів ІПНП для пошуку чи перегляду інформації та один рівень для внесення інформації до відповідних ІП ІПНП.

Кожен користувач може мати тільки один рівень доступу для пошуку чи перегляду.

Інформація з інформаційних підсистем ІПНП надається у формі витягів лише за офіційними запитами (письмова вимога, телеграма, телефонограма, шифротелеграма, мотивований лист-запит довільної форми) суду, органів прокуратури, досудового розслідування, оперативних підрозділів НП інших регіонів (областей), органів державної влади (посадових осіб), правоохоронних органів інших держав у зв'язку зі здійсненням ними повноважень, визначених чинним законодавством. Направлення офіційних запитів та їх одержання здійснюється: поштою або через спеціально виділених працівників (кур'єрів), які є уповноваженими особами; через спецвідділ (шифром); електронною поштою, факсом, телеграфом; через канцелярію органу НП.

Впровадження високо розвинутих інформаційних технологій в діяльність з накопичення, обробки та використання криміналістично-значущої інформації забезпечило інтеграцію автоматизованих інформаційно-пошукових систем, а також їх консолідацію в єдиному інформаційному просторі – ІПНП. Спеціальне програмне забезпечення дозволяє аналізувати інформацію всієї сукупності баз даних, що входять до ІБнД, встановлювати зв'язки між певними системами, в яких відображено інформацію про один об'єкт, але за різними параметрами, а також зв'язки різних об'єктів, що мають спільні інформаційні поля. Це поставило функціонування криміналістичних інформаційних систем на принципово новий рівень. Завдяки ІПНП можливим стало виділення дублюючої інформації розрізнених систем у центральну частину ядра, внаслідок чого виключається повтор даних і в той же час автоматично встановлюються взаємозв'язки між об'єктами.

Таким чином, усі підсистеми ІПНП є інтегрованими в єдиний інформаційний банк даних, що забезпечує можливість отримувати різноманітні розгорнуті дос'є на осіб чи події, та цілеспрямованими на високу ефективність використання внесеної до них інформації співробітниками правоохоронних органів в ході розслідування кримінальних правопорушень.

Одержано 17.10.2019